

SLUTTRAPPORT

Prosjektet

STRAFFEN RAMMER FLERE!

sanden:media

i samarbeid med

FFP
For Fangers Pårørende

Innholdsfortegnelse

Kap	Innhold	Side
1.	Forord	3
2.	Sammendrag	3
3.	Bakgrunn for prosjektet / Målsetting	4
4.	Prosjektgjennomføring / Metode	5
5.	Resultat	6
6.	Oppsummering / konklusjon /videre planer	6

1. 0 Forord

Prosjektet består av syv korte filmer som dekker tre ulike tema/perspektiv. Filmene ble produsert og lansert i løpet av 2017. Prosjektet er realisert i samarbeid mellom Sanden Media og For Fangers Pårørende.

For produksjonsleddet er det produsent Livar Hølland og regissørene Odd Henning Gilje og Brita Sørli Jærens som har hatt hovedansvaret. Flere av de ansatte i FFP har vært involvert i arbeidet. Medberegnet pårørende som har deltatt har totalt 19 personer vært involvert i produksjonen.

Tusen takk til alle som har vært med og bidratt til å realisere prosjektet.

2. 0 Sammendrag

Gjennom prosjektet *Straffen rammer flere* fikk vi midler til å utvikle tre filmer:

- Mannen min er arrestert – hva gjør jeg?
- På besøk hos pappa i fengselet for første gang
- En fremmed verden

På grunn av endringer i ønsker og behov hos FFP ble det gjort enkelte endringer i titler og innhold.

- Filmen *Mannen min er arrestert – hva gjør jeg?* fikk navnet *Arrestert – når en av dine nærmeste fengsles*. Denne filmen formidler tanker og refleksjoner fra voksne pårørende i den første vanskelige tiden etter arrestasjonen av et familiemedlem. Vi har gjennomført samtaler med tre pårørende, en mor med sønn i fengsel, en samboer med felles barn med den innsatte og en kvinne som er kjæreste med han som er arrestert.

- Istedenfor å utvikle filmen *På besøk hos pappa i fengsel for første gang*, ble det utviklet fem kortfilmer om situasjonen for barn som har foreldre i fengsel: *Da pappa kom i fengsel*, *Livet på utsiden*, *På besøk i fengsel*, *Noen som forstår* og *Drømmer*. I disse filmene formidler barn i FFP Ung hvordan de opplever ulike sider av det å ha en pappa i fengsel.
- Det ble også gjort en endring i filmen *En fremmed verden*. Fordi minoritetsrådgiveren i FFP sluttet i perioden, ble i stedet filmen *En fremmed verden* utviklet. I denne filmen møter vi en helsesøster som forteller om samarbeidet med barneansvarlig i et fengsel for å legge til rette for et omvisningsbesøk for en gutt som hadde det veldig vanskelig etter at hans pappa havnet i fengsel. I filmen besøker helsesøsteren fengselet og får en omvisning av barneansvarlig.

Opptakene til filmene ble gjort i Oslo og Larvik. Alle filmene handler om å være pårørende når en person er i fengsel, men de dekker ulike perspektiver og berører forskjellige tema.

3. 0 Bakgrunn for prosjektet

Bakgrunn for prosjektet er at For Fangers Pårørende har behov for å nå ut med informasjon om pårørendes situasjon og sitt tilbud om støtte til pårørende, og å bidra til å dempe stigma og fordommer.

Når en person settes i fengsel fører det til konsekvenser for mennesker som står han eller henne nær. Mange pårørende føler skyld og skam og kan oppleve ensomhet, avmakt og fortvilelse. Mange savner den innsatte og er bekymret for hvordan han eller hun har det. I tillegg fører fengslingen ofte til sosiale, økonomiske, helsemessige og praktiske problemer for pårørende. For noen er fengslingen den store hemmeligheten som for enhver pris må holdes skjult.

Hvert år opplever et stort antall barn at deres mor eller far settes i fengsel. De er totalt uforskyldt blitt en del av en hverdag som gir dem mange bekymringer i forhold til familie, venner og skole. Mange barn får store reaksjoner på situasjonen. I tillegg til sorg, savn og skyldfølelse får flere barn vansker i forhold til skole og læring, og synes det er vanskelig å håndtere situasjonen i forhold til venner og omgivelser.

Filmmediet er godt egnet som et verktøy for FFP i deres arbeid med å få frem med sitt budskap. Filmene blir et nyttig supplement i foredragsvirksomhet og annet informasjonsarbeid. Filmene er også verdifulle for pårørende som kan kjenne seg igjen i situasjonene som blir formidlet.

4.0 Prosjektgjennomføring / Metode

Filmenes hovedinnhold og utfordringer

Filmene er ikke produsert som en helhetlig serie. Det er tatt hensyn til innhold og behov for anonymisering i forhold til utformingen av de ulike filmene.

1. Arrestert – når en av dine nærmeste fengsles

Filmens budskap og tematikk:

Filmen er satt sammen av historiene til tre kvinner som har opplevd på kroppen hva det innebærer å få beskjed om at en av sine aller nærmeste er arrestert og satt i fengsel. De tre kvinnene har litt ulike innfallsvinkler, som mor, som kjæreste og som samboer til den arresterte. Kvinnene snakker bl.a. om sjokket i forbindelse med arrestasjonen, om skam, om hemmelighold, og om tanker om fremtiden.

Filmen er først og fremst ment for andre som er i samme situasjon for å gi gjenkjennelse og identifikasjon, og for å si at det går an å leve videre selv om man er kommet i en vanskelig situasjon.

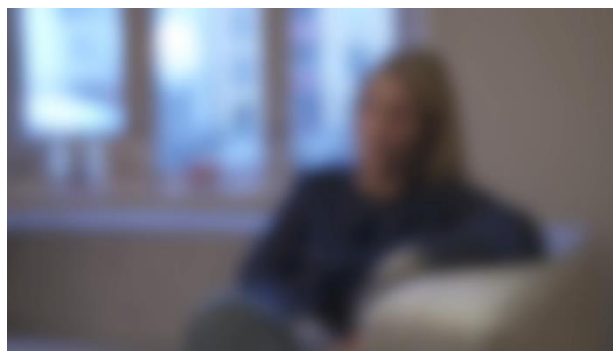
Fortellerperspektiv:

Det er kvinnene som blir intervjuet som forteller historien sin fra sitt perspektiv. Det er ingen eksperter som tolker og forklarer, bare kvinnenes enge, ærlige tanker.

Filmens utfordringer:

Utgangspunktet for denne filmen var at vi skulle møte flere pårørende som skulle fortelle om sine opplevelser knyttet til den kaotiske første tiden når en du står nær er blitt arrestert. Dette har vi gjort.

Kvinnene som står frem, ønsket ikke å stå frem med navn og ansikt. Derfor er de anonymisert ved at bildene er lagt i ufokus. Vi har heller ikke brukt noen navn i filmen. Denne anonymiseringen har kvinnene selv godkjent.

2. Fem kortfilmer om barn av innsattes situasjon:

Filmenes budskap og tematikk:

Istedenfor å utvikle en film om barn der vi skulle følge et barn på besøk i fengsel, endte vi opp med å utvikle fem kortfilmer om barnas situasjon etter ønske fra FFP. Dette fordi FFP ønsket å dekke et bredere perspektiv av barnas opplevelse ved det å ha foreldre i fengsel. Det var også et konkret ønske om at filmene skulle brukes på konferansen *Med foreldre i fengsel – slik barna ser det*.

(konferansen var finansiert av Extrastiftelsen). Til dette bruket ble det vurdert som mer egnet med fem korte filmer der barna selv fortalte om sine opplevelser innenfor fem ulike tema.

Titlene på de fem filmene er:

1. Da pappa kom i fengsel
2. Livet på utsiden
3. På besøk i fengsel
4. Noen som forstår
5. Drømmer

Felles for alle filmene er at de handler om barn som har opplevd at pappaen ble arrestert og satt i fengsel, og alle temaene er knytte til dette. Budskapet i filmene er at man ikke er alene i en sånn situasjon. Det finnes mange barn i Norge som har liknende opplevelser, og det finnes hjelp å få!

Fortellerperspektiv:

Det er barna selv som forteller i disse filmene, og det er 100% deres egne tanker og følelser som deles.

Filmens utfordringer:

Det er alltid komplisert når man skal gi barna som er i en slik sårbar situasjon en stemme. Det er mange hensyn å ta i forhold til personvern og anonymisering. Det ble gjort et grundig arbeid av FFP både i forkant og underveis mens barna ble intervjuet. Selve intervjuene ble gjort av trygge mennesker i FFP som

barna kjente godt fra før, og mødrene har sett igjennom opptakene og godkjent det ferdige resultatet.

Vi opplevde ingen spesielle utfordringer med å gjennomføre disse filmene.

3. Møte med en fremmed verden – en helsesøster forteller

Filmens budskap og tematikk:

Filmen forteller hvordan en helsesøster på en skole kan bety noe ekstra for en elev som har det vanskelig og som skal besøke sin far i fengselet for første gang. Filmens budskap er at det er viktig at barnas støttespillere setter seg inn i den situasjonen barna står i, og at det lille ekstra man gjør kan få store positive konsekvenser for et barn i en sårbar situasjon.

Fortellerperspektiv:

Filmen er laget i reportasjeform med en infotekst som gir bakgrunn og nøkkelinfo. Bortsett fra teksten er det helsesøster som forteller om sine opplevelser med denne saken. Barneansvarlig i fengselet forteller også om hvordan hun opplevde historien fra sitt perspektiv.

Filmens utfordringer:

Da prosjektet ble planlagt, var denne filmen tenkt å ha fokus på situasjonen for pårørende med minoritetsbakgrunn. Da minoritetsrådgiveren i FFP sluttet i FFP i perioden ble det imidlertid en utfordring å følge den opprinnelige planen. Samtidig hadde FFP etablert kontakt med helsesøsteren som senere ble hovedpersonen i filmen *Møte med en fremmed verden*, og ønsket å filmatisere hennes historie. Begrunnelsen for dette ønsket var at helsesøsterens historie har stor overføringsverdi til andre voksne som gjennom sitt arbeid møter barn med foreldre i fengsel. Filmen vil derfor være særlig egnet i FFPs informasjons- og påvirkningsarbeid.

Planlegging og gjennomføring av filmen gikk uten større utfordringer.

Praktisk gjennomføring

Filmene ble produsert i ulike bolker i løpet av 2017. Før sommeren ble opptakene til «helsesøsterfilmen» gjort i Larvik og i Sem fengsel i Tønsberg, og den ble klippet og ferdigstilt etter sommerferien. Opptakene av barna ble gjort i Oslo i løpet av høsten med påfølgende klippeprosess. Den siste filmen, med de voksne kvinnene bli innspilt i Oslo sent på høsten og klippet ferdig før jul.

Sanden Media har hatt produksjonsansvar for filmene og de er produsert med en stab på 4 personer i ulike funksjoner i tillegg til de medvirkende intervjuobjektene.

For Fangers Pårørende har vært aktive i hele prosessen, og har hatt ansvaret for å finne frem til de riktige personene, å ivareta dem underveis, og å følge dem opp i etterkant.

5.0 Resultater

Resultatet av prosjektet har blitt syv filmer om pårørendes situasjon som er svært anvendelige i FFPs arbeid, spesielt i forbindelse med FFPs informasjons- og påvirkningsarbeid. Filmene vil også være svært verdifulle for pårørende til innsatte som vil oppleve stor gjenkjennelse i de ulike temaene som tas opp i filmene. Filmene formidler også at FFP finnes og har et tilbud for pårørende, noe som kan bidra til at pårørende tar kontakt med FFP for å få hjelp og støtte.

Filmene skal i vår lanseres på våre nettsider www.ffp.no

Filmene skal lanseres på Pårørendesenteret sine nettsider www.parorendesenteret.no

Seks av filmene ble lansert på FFPs konferanse *Med foreldre i fengsel - slik barna ser det* 27. september 2017. Filmene som ble lansert i løpet av dagen var de fem filmene der barn og unge bidrar: *Da pappa kom i fengsel*, *Livet på utsiden*, *På besøk i fengsel og Drømmer*, samt filmen *En fremmed verden*, der helsesøster forteller. Gjennom filmene der barna bidrar kommer barn og unges erfaringer og synspunkt fram på en veldig fin måte. Gjennom filmene formidler barna hvordan de opplever det å ha en forelder i fengsel, og deres synspunkt, tanker og ønsker for framtiden. Filmene gir et sterkt bilde av hvordan fengslingen preger barna i deres hverdag, og filmene fungerte svært bra for å løfte fram barn og unges stemmer gjennom konferansen.

Filmen *Møte med en fremmed verden*, der helsesøster Stine bidrar, viser et eksempel på godt samarbeid mellom hjelpeapparatet og kriminalomsorgen, og kan være til stor inspirasjon for hjelpere, både på utsiden og innsiden av murene. FFP fikk mange gode tilbakemeldinger på filmene, både «barnefilmene» og «helsesøsterfilmen».

Filmen *Arrestert- når en av dine nærmeste fengsles* ble vist for pårørende og samarbeidspartnere på vårt årsmøte i mars 2018, da den ikke var ferdig før konferansen i høst. Mange pårørende beskriver den første perioden etter en arrestasjon og fengsling som svært vanskelig, preget av sjokk, bekymring, uvisshet og mangel på informasjon. I filmene forteller kvinnene om hvordan de opplevde det, om det først sjokket, forholdet til omgivelsene og om tanker for framtiden. For mange pårørende vil denne filmen ha stor betydning. Det å høre om andres opplevelser og erfaringer og se at de ikke er alene om å oppleve det som de gjør i en svært vanskelig situasjon, kan ha svært stor betydning, og bidra til å gjøre den første vanskelige tiden litt lettere.

LINK TIL FILMENE:

ARRESTERT

<https://vimeo.com/252317227>

Passord: FFP2018

Film 1 Da pappa kom i fengsel passord: FFP2017

<https://vimeo.com/sanden/review/235342734/02ecc8a4e9>

Film 2 Livet på utsiden passord: FFP2017

<https://vimeo.com/sanden/review/235343676/058c2a814e>

Film 3 På besøk i fengslet passord: FFP2017

<https://vimeo.com/sanden/review/235345275/48e8b328ac>

Film 4 Noen som forstår passord: FFP2017

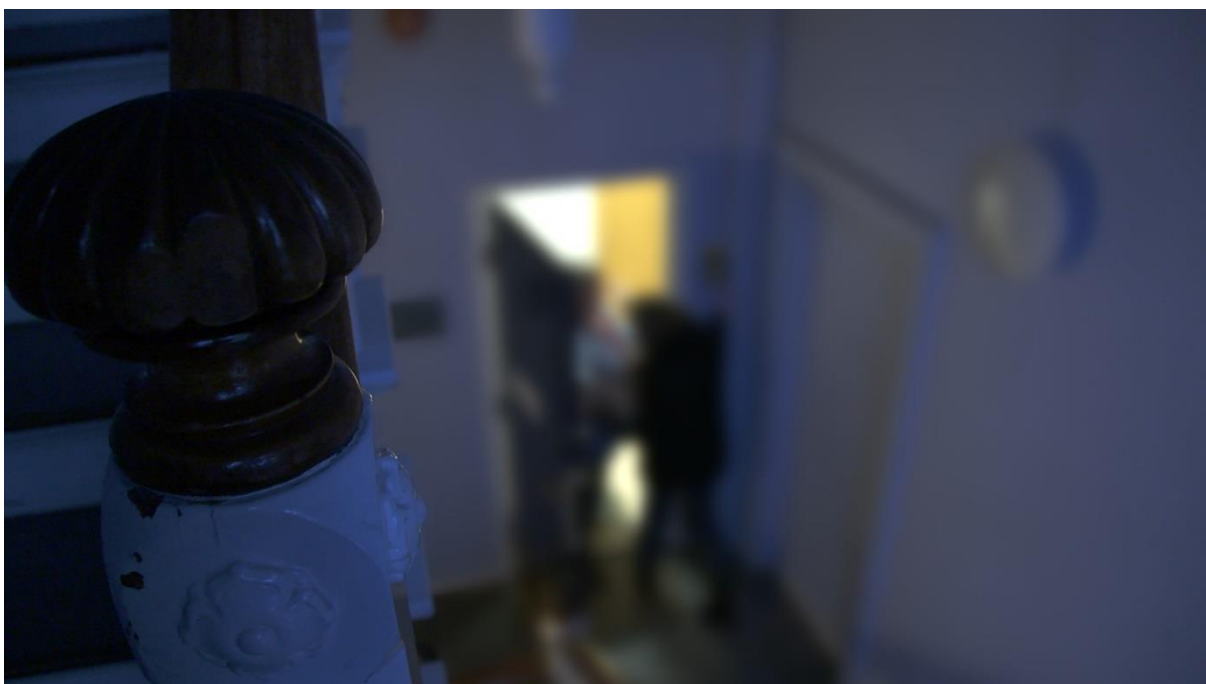
<https://vimeo.com/sanden/review/235346947/168086fd05>

Film 5 Drømmer passord: FFP2017

<https://vimeo.com/sanden/review/235347476/2db2e5b4dd>

Helsesøster passord: FFP2017

<https://vimeo.com/sanden/review/235357865/910e261ed7>

6.0 Oppsummering/Konklusjon/Videre planer

FFP har mottatt mange positive tilbakemeldinger på filmene, både fra bl.a. pårørende og ansatte i hjelpeapparatet og kriminalomsorgen. Flere organisasjoner og instanser har kontaktet oss og bedt om å få vise filmene i ulike arrangementer, noe vi er positive til.

Filmene skal også legges tilgjengelig på FFPs hjemmesider, slik at de er lett tilgjengelige både for pårørende og andre. FFP vil ha stort utbytte av å benytte filmene i foredragsvirksomhet, på arrangementer og i møter, både med pårørende og andre. Vi vil også vise filmene på samlinger for barneansvarlige i fengslene, og for andre ansatte i kriminalomsorgen i møter og eventuelt på konferanser. Filmene er også svært godt egnet til å vises for hjelpeapparatet, for eksempel på den årlige samlingen for helsesøstre, for barnevernstjenesten og for familievernkontor.

Det kan koste mye å dele sine erfaringer slik de pårørende som har stilt opp i filmene har gjort. Alle som har bidratt har formidlet at de er svært fornøyd med resultatet. Sanden Media og FFP har hatt et godt samarbeid gjennom hele prosessen. Vi er takknemlig for flotte bidrag fra både barn, unge og voksne pårørende og støtten fra Extrastiftelen!